

Emma Rydgren
Myndighetshandläggare
emma.rydgren@trelleborg.se
0410-73 48 17

Rapport om nyanländas lärande för höstterminen 2020

Bakgrund

Bildningsnämndens arbetsutskott beslutade den 20 februari 2018 att bildningsförvaltningen varje halvår ska avlämna en halvårsrapport avseende nyanländas lärande. Föreliggande rapport bygger på en analys av terminsbetygen för årskurserna 6-9 avseende höstterminen 2020 samt arbetet med nyanlända barn i förskola och elever i gymnasiet.

Enligt 3 kap. 12 a § skollagen (2010:800) avses med nyanländ elev, den som har varit bosatt utomlands, nu är bosatt här i landet eller ska anses vara bosatt här och som har påbörjat sin utbildning i Sverige efter höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år. Efter fyra års skolgång i skola i Sverige ska inte eleven anses vara nyanländ.

Denna rapport avser barn och elever som nyligen har bosatt sig i Sverige och gäller bildningsnämndens samtliga verksamheter.

Uppföljning

Nyanlända i förskolan

Barn i förskola omfattas inte av skollagens definition av nyanländ. Bildningsnämnden följer dock upp barn och elever, som nyligen bosatt sig i riket, inom samtliga verksamheter.

Det har tidigare tagits fram en handlingsplan för mottagandet av nyanlända barn i förskolan samt riktlinjer för flerspråkighet och modersmålsstöd i förskolan. Syftet med handlingsplanen är att säkerställa likvärdighet i samtliga kommunala förskolor när det gäller mottagandet samt att nyanlända barn och deras familjer får en trygg start i mötet med förskolan.

Utgångspunkten för riktlinjerna för att främja flerspråkighet och ge modersmålsstöd i förskolan är att barnets språk stimuleras bäst i meningsfulla sammanhang. Genom riktlinjerna får personalen vägledning och tips på hur flerspråkighet och barnets modersmål kan stimuleras. Det kan bland annat ske med hjälp av digitala hjälpmedel. Samtliga pedagoger i kommunens förskolor bedriver ett språkmedvetet arbete under hela dagen. Detta stärker de nyanlända barnens språkliga och identitetsmässiga utveckling.

Bildningsförvaltningen

E-post bildningsforvaltningen@trelleborg.se

Webb www.trelleborg.se

Besöksadress Henry Dunkers
gata 1

Postadress Box 79, 231 21
Trelleborg

Telefon 0410-73 30 00

Fakturaadress

Box 173, 231 23 Trelleborg

Org.nr 212000-1199

Bildningsförvaltningen deltar sedan förra året i Skolverkets satsning på nyanlända barn och elever samt flerspråkiga barns och elevers lärande, där även förskolorna ingår. Förskolorna håller nu på att implementera handlingsplanen för språk- och skrivutveckling som tagits fram som en del i det gemensamma utvecklingsprojektet med Skolverket. Syftet är att stärka nyanlända och flerspråkiga barns lärande.

De flesta nyanlända barn tillgodogör sig förskolans undervisning snabbt och deltar i det sociala sammanhanget samt utvecklas väl. Det är främst under den första tiden i verksamheten som det ställs höga krav på vuxenstöd. Om barnets språk inte utvecklas som förväntat tar personalen kontakt med modersmålsenheten och specialpedagogisk kompetens. Förskolorna har inte längre möjlighet att ansöka om BIBASS för barn som på grund av språkliga svårigheter har ett stort stödbehov på förskolan. Ersättningen för BIBASS utgår istället som en del av grundbeloppet. Rektor har därför stora möjligheter att avgöra hur ersättningen kan användas.

Mottagandet av nyanlända barn på förskolan fungerar väl. Det goda arbetet behöver fortsätta och det är viktigt att pedagogerna fortsätter utveckla det språkstödande arbetet under hela dagen.

Nyanlända i åk 6 – 9 grundskolan

Totalt årkurs 6-9

Enhet	HT2019	HT2020
Total (15 okt)	97	90
Bäckaskolan F-6	2	1
Fågelbäcksskolan 7-9	9	8
Kattebäcksskolan F-6	3	4
Klagstorps Skola	0	1
Liljeborgsskolan 4-9	30	29
Pilevallskolan F-9	23	27
Smygeskolan F-6	2	1
Västervångskolan F-9	12	12
Väståkra F-9	5	5
Östra Skolan F-6	5	1
Grundsärskolan	3	1

Årskurs 6

Enhet	HT2019	HT2020
Total (15 okt)	31	26
Bäckaskolan F-6	2	1
Kattebäcksskolan F-6	3	4
Klagstorps Skola F-6	0	1
Liljeborgsskolan 4-9	7	6
Pilevallskolan F-9	5	9
Serresjöskolan F-6	1	0
Skegrie Skola F-6	1	0
Smygeskolan F-6	2	1
Västervångskolan F-9	3	1
Väståkra F-9	1	2
Östra Skolan F-6	5	1

Meritvärde terminsbetyg årskurs 6 (grundskola) höstterminen 2020 (2019)

Lägst 20,0 (50,0)
 Högst 242,5 (225,5)
 Genomsnitt 108,5 (105,0)

Årskurs 7

Enhet	HT2019	HT2020
Total (15 okt)	30	30
Fågelbäcksskolan 7-9	2	6
Liljeborgsskolan 4-9	15	13
Pilevallskolan F-9	6	6
Västervångskolan F-9	3	3
Väståkra F-9	1	2

Meritvärde terminsbetyg årskurs 7 (grundskola) höstterminen 2020 (2019)
 Lägst 10,0 (30,0)
 Högst 262,5 (270,0)
 Genomsnitt 123,3 (148,2)

Årskurs 8

Enhet	HT2019	HT2020
Total (15 okt)	23	15
Fågelbäcksskolan 7-9	4	1
Liljeborgsskolan 4-9	5	7
Pilevallskolan F-9	8	4
Västervångskolan F-9	4	3
Väståkra F-9	2	0

Meritvärde terminsbetyg årskurs 8 (grundskola) höstterminen 2020 (2019)
 Lägst 32,5 (10,0)
 Högst 275,0 (257,5)
 Genomsnitt 169,8 (128,6)

Årskurs 9

Enhet	HT2019	HT2020
Total (15 okt)	15	17
Fågelbäcksskolan 7-9	3	1
Liljeborgsskolan 4-9	3	3
Pilevallskolan F-9	4	7
Västervångskolan F-9	2	5
Väståkra F-9	1	1

Meritvärde terminsbetyg årskurs 9 (grundskola) höstterminen 2020 (2019)
 Lägst 10,0 (35,0)
 Högst 287,5 (217,5)
 Genomsnitt 149,4 (131,0)

När det gäller nyanlända på grundsärskolan så finns det endast en elev i verksamheterna i årskurserna 6 – 9.

Analys kunskapsresultat

Resultaten för nyanlända elever höstterminen 2020 visar högre genomsnittliga meritvärden för elever i årskurserna 6, 8 och 9, men lägre för årskurs 7, jämfört med föregående hösttermin 2019. Det är dock vanskligt att göra jämförelser mellan årskurser och år, då det handlar om helt olika elevgrupper. Gruppen nyanlända är liten, varför individuella skillnader får stor påverkan på det genomsnittliga meritvärdet. Inom gruppen finns det både elever som nyligen påbörjat sin skolgång i Sverige, med kanske bristfällig eller obefintlig tidigare skolgång, och elever som har fullständig skolgång i ett annat land. Det ska vidare noteras att denna elevgrupp är mer föränderlig än övriga elever, både vad gäller boendekommun men också som ett resultat av att de efter fyra år inte längre kategoriseras som nyanlända.

När det gäller årskurs 9 är fyra av 17 elever behöriga till ett nationellt yrkesförberedande program på gymnasieskolan. Det betyder att 76,5 procent av de nyanlända eleverna inte är behöriga. Elevernas meritvärden spretar också mycket, det lägsta meritvärdet ligger på 10,0 och det högsta på 287,5. Här är det viktigt att poängtera att det är elevers terminsbetyg som analyseras och inte deras slutbetyg. Detta visar också med tydlighet att de individuella skillnaderna är stora. Som tidigare omnämnts får individuella skillnader stor påverkan på genomsnittet.

Om man tittar på hur länge eleverna har varit i skolan i Sverige är det intressant att notera att i gruppen i årskurs 9 som varit i svensk skola 0-2 år är meritvärdet 160,4 och i gruppen 3-4 år är meritvärdet 140,8. Men gruppen är så liten att enskilda elevers resultat påverkar snittvärdet på ett markant sätt. Bild och engelska sticker ut som starkaste ämnen.

Varje skolenhet följer upp såväl varje enskild elevs kunskapsutveckling som den övergripande bilden av elevernas kunskapsresultat på skolenheten. I Trelleborgs kommun har nyanlända elever goda resultat jämfört med nationellt och en förklaring till det är kartläggningsarbetet som genomförs på Skolintroduktion Trelleborg i samarbete med modersmålsenheten. Detta gör att mottagande lärare får en god bild av elevens förkunskaper och förutsättningar, samt att eleverna snabbt placeras i sin ordinarie klass. Det är i samspel med kamrater som behärskar det svenska språket som elevens språkkunskaper i svenska ges bäst förutsättningar att utvecklas.

Grundskoleelevernas kunskapsutveckling kommer att följas inom ramen för Skolverkets satsning på nyanlända samt flerspråkiga barns och elevers lärande. Enligt den plan som förvaltningen tagit fram kommer flera insatser att sättas in, där undervisning och lärande har definierats som ett utvecklingsområde. Planen sträcker sig fram till 2022 och implementeras nu i verksamheterna.

Nyanlända på Söderslättsgymnasiet

Enhet	HT2019	HT2020
Total (15 okt)	117	57
Högskoleförberedande program	25	9
Yrkesprogram	11	8
Introduktionsprogram	81	40
- yrkesintroduktion	54	15
- språkintröduktion	27	25

Gymnasiesärskolan har två nyanlända elever inskrivna.

Nyanlända på gymnasieskolan

Då gymnasieskolan inte har terminsbetyg motsvarande grundskolan finns ingen statistik att redogöra för från höstterminen 2020.

Antalet nyanlända elever inskrivna på Söderslättsgymnasiet har minskat med cirka hälften. En mindre andel av de inskrivna eleverna går på något av de nationella programmen än motsvarande period 2019; det gäller både för de högskoleförberedande programmen och för yrkesprogrammen. När det gäller introduktionsprogrammen har andelen elever minskat kraftigt för yrkesintroduktionen. Antalet elever på språkintröduktionen har också minskat något, med totalt två elever.

I den senaste kvalitetsrapporten framkommer det att nyanlända elever ofta är i behov av att gå på introduktionsprogrammet i två till tre år. Att inte behärska svenska språket är en anledning till långsammare progression inom introduktionsprogrammen. Det har framkommit att det på introduktionsprogrammet Språkintröduktion finns en hög kompetens bland pedagogerna när det gäller svenska som andraspråk. Där finns det även ett utvecklat samarbete mellan lärare och studiehandledare. På de nationella programmen ser det annorlunda ut. Lärare på de nationella programmen har lägre kunskap om studiehandledningens betydelse och genomförande. Kunskaperna om språkutvecklande arbetsformer är också lägre.

När det gäller introduktionsprogrammen så befinner sig nyanlända elever inte bara inom språkintröduktion utan studerar på andra inriktningar inom introduktionsprogrammen. Vissa elever har inte med sig betyg från hemlandet vilket medför att de behöver komplettera inom vissa områden samt inhämta grundläggande kunskaper för årskurs nio på kort tid. För de elever som arbetat i sitt hemland och som inte gått i skola förrän de kom till Sverige, har möjligheten att börja studera vid IMYRK stor betydelse. Motivationen och progressionen ökar markant då de ges möjlighet att använda sig av och visa sina färdigheter i de praktiska ämnena.

För en del elever är problematisk frånvaro, bristande mående samt andra sociala faktorer sådant som påverkar progression. Här är tidiga insatser och samverkan mellan olika professioner central och ett sådant arbete bedrivs.

Gymnasieskolan ingår också i samarbetsprojektet med Skolverket. Det har tillsatts tre processtödjare gällande lärverktyg för nyanlända och flerspråkiga elever, där en av dem är riktad mot gymnasieskolan. Under höstterminen 2020 har processtödjaren arbetat med att implementera lärverktyget Studi på

introduktionsprogrammet. Studier ger eleverna möjlighet till digitala läromedel på många språk. Det har planerats en insats under vårterminen 2021 inom området studie- och yrkesvägledning, där syftet bland annat är att öka genomströmningen av nyanlända elever på gymnasiet och att ge dem motivation i skolarbetet utifrån bilder av framtida yrkesmöjligheter. Det har planerats en insats för att öka kompetensen inom studiehandledning för lärarna på de nationella programmen samt att det ska skapas rutiner samt strukturer för det.

Fortsatt utvecklingsarbete

Bildningsförvaltningen deltar med start 2020 i Skolverkets satsning på nyanlända barn och elever samt vid behov flerspråkiga barn och elevers lärande. Under tre år ger Skolverket processtöd som består av olika metoder och verktyg som vilar på vetenskaplig grund och bygger på beprövad erfarenhet. Målet är att stärka huvudmannens förmåga att på både kort och lång sikt erbjuda nyanlända barn och elever en utbildning av hög och likvärdig kvalitet. Arbetet sker i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen där vuxen- samt SFI-undervisningen är placerad.

Undervisning och lärande är ett av de utvecklingsområden som bildningsnämnden ställt upp inom ramarna för projektet. Kunskaperna inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt behöver breddas och höjas. Detta arbete fortgår som en naturlig del av det systematiska kvalitetsarbetet. Bildningsnämnden i egenskap av huvudman får kontinuerlig information om projektet.